

JURYORDNINGEN UNDER LUPEN

I disse dager debatteres i media den fortsatte eksistensberettigelse av den hevdvunne og blant oss legfolk høyt renommerte norske juryordning.. Et hovedargument mot den fra juridisk hold idag er at det skipperskjønn som her skal utøves, forutsetter saksrettet umiddelbarhet, og at dette i en mediastyrt offentlighet ikke lenger kan tas for gitt. I de gode gamle dager, da juryordningen fungerte tilfredsstillende, fikk man være i fred med sitt skjønn inne i rettssalen. En løpende rettssak ble nødvendig kommentert offentlig. Men nu utspilles alt på offentlighetens arena. Typisk nok i Orderudsaken, som jeg personlig følger i salen fra dag til dag i lagmannsretten i Lillestrøm: Der er det holdt av flere plasser for massemedia enn for vanlige tilhørere; og det er også tilrettelagt et eget rom med arbeidsbord for dem. Når vi tilhørere da ser hvor tilfeldige medias referater kan bli, og ganske særlig, hvor suggestivt forførende deres oppslag og overskrifter kan virke, da forstår man, at juryens skipperskjønn her blir bearbeidet, vil måtte bli bearbeidet av utenforliggende krefter. Og da får heller hele ordningen falle.

Meget taler derfor for at skal juryordningen opprettholdes, må rettsforhandlinger som anvender jury i prinsippet føres for lukkede dører. Media, og offentligheten forøvrig, bør således i straffesaker kunne nøye seg med adgang til herredsrettens jury-løse første trinnsforhandlinger. Kun unntagelsesvis bør de ha adgang til lagmannsrettens annet og avgjørende trinn, hvor jury anvendes. Til gjengjeld bør dette siste kunne stenografisk refereres og utgis i likhet med stortingsforhandlinger, slik at offentligheten kan få innsyn i etterkant. Ved Orderudsakens åpning for litt siden bekjentgjorde lagmannen at rettsforhandlingene til og med skulle kunne taes opp på video. Så offentligheten behøver ikke bli snytt - hverken for kontrollmuligheten eller for underholdningseffekten. Men altså: etterpå.

Romerikes Blad, Egil A. Wyller, professor emer. Januar 2002